

DRUŽINSKI PRIJATELJ

POUČNO ZABAVNI LIST ZA SLOVENSKE DRUŽINE.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.
Naročnina je za vse leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 stot.
Posamezne številke po tobakarnah stanejo 10 stotink.

Dopise je pošiljati pod naslovom: Uredništvo „Druž. Prijatelja“ v Trstu, ul. Vincenzo Bellini št. 2, IV. n. naročnino, oglase in reklamacije pravnistvo: Rojan št. 4, (Ivan Gorjup).
Poštno - hranilničnega računa št. 64.139.

ZA VARSTVO SLOV. DEKLET.

(ZAVOD SV. NIKOLAJA V TRSTU.)

ZAVETIŠČE ZA BREZPOSELNE SLUŽKINJE.

Žalost in groza nas obhaja, ko bremo ali slišimo, koliko so morali pretrpeti naši predniki od krvoločnih, divjih Turkov, ki so neštevilnokrat pustošili naše kraje, požigali naše vasi, blago in mlade ljudi plenili in odvajali v sužnjost. Posebno dragocen plen so jim bila lepa slovenska dekleta, za katera so se bogati in pohotni jutrovcji kar trgali.

Turške nevarnosti so že davno minule, vendar nam srce močno krvavi in duša se nam v pomilovanju topi, ko zremo na novjše nevarnosti, ki prete onim slovenskim mladenkam, katere sili revščina, omamlja nečimurnost ali pa naganja še kak drug vzrok, da zapuste svoj tihi dom in drve za nepoznano srečo v tuji svet.

Ker smo sami priče bridkega gorja, ki tako pogostoma zadevlje cvet slovenskega ženstva, ne moremo drugače, kot glasno in močno vpiti, da odmeva do zadnjega kota naše domovine: „**Dekleta, doma ostanite!**“ Vi pa skrbni stariši, (sorodniki in gospodarji,) častiti duhovniki, cenjeni učitelji ter slavna županstva, vi vsi pomagajte zaježiti navale mladih ljudi do velikih mest.

Toda pri vsehstranskih svarilih in pri raznih poteškočah se vendarle množi število deklet, ki prihajajo služiti v Trst. Enkrat za vselej bodi povedano: *Vzroki tiče*

prej v vsem drugem kot v tem, da obstoji v Trstu zavetišče za brezposelne služkinje t. j. Zavod Sv. Nikolaja, ki je ustanovljen le za to, da rešuje v nevarnosti že se nahajajoča na novo došla dekleta ali pa ona, ki so službo izgubila, — in nikakor ne zato, da jih spravlja iz varnega domovja v velikomestne nevarnosti.

Podli postopači, ki se klatijo po deželi in lahkomišelnim dekletom ponujajo lepih služb, sumljivi sopotniki v vlaku in na ladji, „prijazni“ tolmači na postaji in v luki, predrzni saposli, hinavski snubci, pohotni gospodarji, laškoživi sinovi po družinah, pokvarjene tovarišice, gostoljubne starke (po prenočiščih), posredovalni uradi za službe — vsi ti so se zakleli proti našemu mlademu ženstvu.

Iz verskega, socialnega in narodnega stališča je postalo zavetišče za brezposelne služkinje živa potreba. In res po hvalevrednem trudu in prizadevanju preblage gospe Marije Škrinjar, (ki je bila Zavodu prva voditeljica) je l. 1898 bil v Trstu ustanovljen „Zavod sv. Nikolaja“ v proslavo pedesetletnice vladanja Nj. Vel. Franca Jožefa I.

V teh devetih letih (1898—1907) je sprejelo to zavetišče v svoje okrilje približno 9000 (**devet tisoč**) slovenskih deklet, katera bi se bila lahko izgubila v šumečih valovih svetovnega mesta. „Zavod“ obžaluje le to, da je bilo razven teh 9000, še mnogo drugih služkinj-trpink, katerim ni mogel dovolj pomagati vsled svojih pre-skromnih sredstev. Koliko deklet pa je

Prihodnja številka izide 9. avgusta.

žrtvovala naša domovina še predno je Zavod obstojal! Gotovo je marsikaka mladenka tužno zvenela v okuženih prostorih velikih mest (Trst, Aleksandrija, Carigrad itd.).

„Zavod“ je bil angelj varuh ne le onim dekletom ki so v Trstu ostale, temveč tudi tistim, ki so se čez Trst izseljevale. Izvrševal je do njih vsa duhovna in telesna dela usmiljenja.

Če pomislimo, da *vzdržujejo* „Zavod“ *le milodari*, moramo pripoznati njegov velik trud a še večjo ljubezen, ko vidimo tako lepe vspehe. „Zavod“ sprejema dekleta že na postaji po posebnih „varlinjah“ (ki nosijo na belo rumenih trakovih svetinjo Mater Božje dobrega sveta). Daje proti prav mali odškodnini svojim gojenkam ne le streho in hrano, temveč tudi raznovrsten poduk in koristne nasvete. Poteguje se povsod za vse njihove človeške in krščanske pravice.

Vsled naraščajoče draginje na stanarini, hrani, razsvetljavi in kurjavi prihaja pa „Zavod“ v vedno večje zadrege in stiske. Zato smo prisiljeni, ker poznamo važnost tega zavetišča, da trkamo na usmiljena srca širom slovenske domovine: **Pomagajte, pomagajte!**

V obrambo ugleda slovenskih služkinj moramo izjaviti še to: Marsikdo napačno misli, da dekleta, ki služijo v Trstu, niso sploh nič kaj prida. Ni res. Slovenke znajo še najlepše biti čednostne in verne. „Marijina družba“, „Marijin dom“, „Župnijska knjižnica“, »Slovenske pridige« (in služba božja) „pisma od doma“ — vse to deluje v lepem soglasju z Zavodom za njihovo časno in večno blaginjo.

Dekleta so tedaj vredna vsake podpore. Prihodnje leto 1908 bode obhajal Zavod desetletnico svojega obstanka. Vsak po svojih močeh sezite v žep, da povečate to slavlje, ki naj Zavodu zagotovi obstanek in mu pospešuje napredek.

Pomagajte, Bog Vam bo obilno poplačal — in veliko korist bode imela vsa Slovenija.

Trst, 1. julija 1907.

Zavod Sv. Nikolaja v Trstu.
(Via Farneto 18. II)

O p a z k e : 1) Ker je »Zavod« vseslovenskega pomena v tako važni zadevi, se p. n. uredništva slovenskega časopisja najuljudnejše prosi, da ta članek blagohotno ponatisnejo.

2) Slavna županstva in slovenski denarni zavodi si bodo postavili večni spomenik, če nakažejo „Zavodu“ stalne letne zneske.

3) Želeti je da se ustanove povsod posebne družbe ženâ in deklet, katere naj bi ne le nabirale podpor za svoje rojakinje v tujini, temveč tudi od »Zavoda« poizvedovale, kako se jim godi.

NA RODNI GRUDI.

(Povest iz nedavnih časov. — Spisal Fr. Ks. Steržaj.)

XVII.

(Dalje).

Nekaj mesecev je bilo minulo. Zopet je bila pomlad v deželi, vesela, razkošna, življenje in radost noseča pomlad. Prihajali so dnevi, ki nehote prinašajo človeku v srce mladostno radost, življenja polno, polno moči in mladega poguma, prihajali so dnevi polni dišečih vonjav cvetja, dnevi, ko se iz pomlajene zemlje dviga 'oni prelestni, težki in opojni duh, da se nehote poloti človeškega srca neka pijanost, nek mladosten pogum in junaštvo, da bi kar vriskal in prepeval.

Tuintam se po logih oglašajo vrhove piščalke in njihovi enostavni in priprosti, a vendar tako ljubki, tako vabljivi in idilični glasovi se mirno raznašajo na okoli, kakor k življenju, k vstajenju. Tuintam se čuje po polju mladostna pesem iz deviških grl mladih plevic, gori pod sinjim nebom pa jim odgovarja razborit škrlanec vspenja se vedno višje. Za plugom pa stopa mirnih korakov kmet orač, lice se mu svetí, nadeja mu žari na njem; mladi prelestni zemeljski duh mu širi srce.

Solnce je stalo na globokomodrem nebu. Njegova svetloba se je mešala z mlado iz zemlje prihajajočo mokroto v lahno meglico.

Kelinov Janez je bil ravno prišel iz C., kamor je bil šel, da se pomeni s Perkom, kaj on misli. Povedal mu je tudi, da se ga je oprijela misel na Ameriko. Kako ga je pogledal Perko tedaj! Čudno se mu je zdelo, kakor bi mu hotel pogledati v dno srca, potem pa je rekel: »Janez,

tebe ne žene samo razprodaja posestva — tu je še kaj drugega vmes. Pameten bodi! Saj sem ti rekel. Včasih moraš kar naprej, tudi po svojem srcu, ki hoče imeti povsod svoje predprave. To boli, gotovo, a verjemi — ne bo slabo zate. In pa, ne prenašli se, odloži še za nekaj časa, morebiti se bo kaj izpremenilo. Če že mati noče drugače — bodi, potem bom zahteval, da me izplačajo. A najrajši bi bil tako naredil, kakor sem ti zadnjič pravil.«

Te besede so Janezu še vedno donele po ušesih. Potem pa je iznova razmišljal. Počaka še nekoliko, saj da mu Anton odpiše iz Amerike, kateremu je pisal, naj mu poizve za delo. In če bo dobro, bo takoj odšel, kakor hitro bo pri sodnji vse v redu glede dedščine. Kako čudno! Včasih je mislil, da je nemogoče drugače, kakor da bo on gospodaril za očetom, pa se je popolnoma drugače zgodilo. Včasih je mislil, da bi ne mogel za nobeno ceno pustiti domače grude — in se kaj bo moral.

„Janez, kaj tako razmišljaš?“ ga je vprašala dekla Franca, ki je ravno prišla pod skedenj po opravku.

„Kar tako. Skrbi imam.“

„In še več jih boš imel. Ali veš, kdo je nagovoril mater?“

»Kdo?“

„Toničar.“

„Pojdi, pojdi! Kako naj bi se on menil zato, saj ga nič ne skrbi.“

„Tako misliš ti, on pa drugače.“

„Ka pa veš?“

„Zadnjič je bil prišel in se pogovarjal z materjo v kuhinji zame pa nista vedela. Ravno v v kleti sem prebirala krumpir in pripravljala za seme.“

„Glej no, kaj poveš! Saj sem si mislil, da ni kar tako.“

„Kaj si mu pa zadnjič naredil? Tako jezen je prišel k materi, da je kar pihal, češ, da mu niti odgovora nisi dal.“

„Saj ga tudi zaman čaka. Toliko zla je provzročil pri nas, da je joj. Da ni bilo njega, bi naš oče ne bili nikdar tako popivali. Samo ta žejna pijavka jih je motila.“

„Pa še več bo naredil. Nekaj sem slišala, pa vendar ne vem ali je res?“

„No, kaj?“

„Mater snubi!“

„Kaj?“

„Res!“

„Ti, povej, je res?“

„Moj Bog, Janez! Tako sem slišala.“

Janeza pa je pograbilo tedaj. Še nikoli ni bil tako jezen in razburjen kakor ravno tedaj.

Obledel je in porinil sekiro, ki jo je imel v rokah, po tleh potem pa je šel naravnost k materi v hišo. Resnico hoče, golo čisto resnico.

Mačeha je stala pri ognjišču in kuhala kosilo, ko je stopil notri Janez.

„Ali je res?“ je vprašal še ves razsopljen.

»Kaj neki!“ se je začudila Kelinka in pogledala Janeza. A takoj je umaknila svoj pogled pred njegovimi prodirajočimi očmi in se sklonila k tlom, kakor bi kaj iskala.

„Pravijo, da se možete. Ali je res?“

„Kdo pravi to? — In če prav — res je.“

(Pride še.)

SLIKI IZ ŽIVLJENJA.

(Spisal Starogorski).

Povedal vam bom dve dogodbici, povedal tako, kakor sem jih doživel sam.

I.

Na oltarju so gorele sveče. Njih blede svetloba se je borila s svetlobo dneva. Plamen je bil miren kakor bi bil naslikan, le tu in tam je vztrepetal, kakor bi se plašil pred kom, zaplapolal, kakor nočna tica s svojimi kreljuti, ali kakor vešča, ki si osmоди srebrna krila.

Pred oltarjem je stal duhovnik v mašni obleki. Častitljivo je stal tam sveti mož, in modra štola mu je visela ob strani. Njegov glas je zvenel jasno in veličanstveno, ko je čital vprašanje ženinu in nevesti, jima pravil o ljubezni. Zamolklo je odgovarjal ženin, tako zamolko, kakor bi ne odgovarjal on, ampak nekdo drugi.... nekdo tam iz cerkvenega kota...

Odgovor neveste je bil tanek, boječ. Komaj je prišel čez ušnice, je že zamrl. Bila je, kakor če bi pogledal pomladi na poljano, pokrito z mrzlo slano. Oko pa je bilo, kakor bi pogledal oko mrliča in bi v njem videl le mrzli odsev blagoslovljene sveče.

„Kako je blede“, so si šepetale ženske po cerkvi, ki so prišle iz radovednosti gledat, se li nevesta joče ali se drži na smeh. Iz tega so vedele pozneje prerokovati, kako bo v zakonu.

„Kako je blede“...

Vesela naj bo, da ga je dobila, so pošepe-tale druga k drugi. „Le pogledjte, kako je oblečena. To je menda sama bela svila?“

„Srečna bode“, je pripomnila druga. On pa tudi ne bo imel kaj reči, je pristavila tretja.

„Ne vem kako bo, preveč se resno, skoraj mrtvo drži.“

„Menda še ni pozabila onega iz sosednje vasi... Hm, rada sta se imela, so pravili. Pa kaj

bo ta saj je revež in prav je imela da ga ni vzela!*

„Čemu se pa drži tako? Najbrž so jo prisilili?!“ Je šepnila četrta vmes.

»E. kaj, vsaka se drži tako«, je odvrnila zopet prva. »Komej čaka da se omoži, pa se še pri tem opravi kuje«, je zagodrnjal cerkovnik. »To so ženske!«

Opravilo je bilo končano in gostje so šli iz cerkve ter posedli na vozove. Ženin in nevesta na en voz. —

Nevesta se je ozrla po gledalcih. Videla je med njimi tudi svoje tovarišice, nekatere že omožene, nekatere še neomožene. Marsikatera ji je zavidala. O ko bi se dalo, kako rada bi kateri izmed teh prepustila to mesto in se uvrstila med gledalce. Natančnejši opazovalec bi videl, ko ji je obviselo oko na tovarišicah ki še niso izrekle osodepolnega „da“, kako je to oko postalo vlažno ... mokro ...

Godba je zaigrala. vozovi so se zganili. premeknili, čili konji dvignili ponosno glave, in svatje so se odpeljali. Stare mamice so pa ugibale srečo in da bodeta dolgo živela, ker so konji tako nenavadno dvignili glave. — — — — —

Niti doma se ni pordečilo lice neveste.

Drugi so bili veseli pili in jedli, napivali, govorili in plesali. Kaj je njim za to ali komur v prsih srce krvavi, ali se smeji, njih to ne skeli.

Sedela je z ženinom, brezčutna, brez misli. Odgovarjala je, govorila je, a sama ni vedela kaj govori, kaj odgovarja.

Tam pod to belo svilnato obleko, v prsih, kjer bije ono nemirno človeško srce, pa je bilo tesno, da je nehote zdaj pa zdaj segla z roko k tisti strani, da odžene tesnobo, da vmiri srce.

Od danes je odtrgana od brezskrbnega življenja, od danes je navezana na moža katerega ji je zanaprej ljubiti, katerega mora ljubiti, čeprav ga-nemore.

Oj oče, mati ...

Kako veselo se sučeta med gosti se smehljata, jo gledata ... Nji pa hoče počiti srce.

Edina hčerka je bila bogatega kmeta. In prišel je še bogatejši snubač in oče si je radosti mel roke, mati b isala solze veselja iz oči. Kaj bo tisto, da je hčerka ljubila drugega, manj premožnega, pa pridnega mladiča. To ni nič! Bogastvo, to je nekaj!

Tako so bile zastonj prošnje dekleta, naj je ne silijo s tem, da ga ne mara. Materi se je smilila in je jela tudi očetu odgovarjati. „Kaj, še ti začni“, se razvnel. »Misliš da bo stradala naša punca na stare dni. Tista neumna mladostna znanja se pozabijo in dobro bo vse!«

Tako sta se morali vdati.

»Če ga je kdo opozoril, da ni vse pri njem tako, kakor bi moralo biti, da je v moralnem stališču daleč zaostal, se je starec vznemoljen obregnil.«

»Kaj to?! Mlad je in mladost je norost. Kot mož bo ves drugačen. Sicer sem pa še jaz tu.« In bahato se je udaril po prsih ...

In danes je gostija.

Oče neveste je ponosno gledal okolu in mislil:

»To sem jaz, ki imam tako hčer. Tri ure okolu ni takega posestva.

Kaj mu je mar dušno stanje saj on ne čuti. Ona mu je le orodje, da je nasitil svojo lakomnost da si je kupil zavest, da mu ga tri ure na okolu ni para.

Starec, ali se ne motiš ...? Pozabil si da je vse to le bliščeča pena, a na dnu je skrit pelin grenek in bridek? ... Pozabil si da se obrača kolo, in danes meni, jutri tebi ... Misljivosti sveta nisi študiral in dobro bi bilo, da bi ne storil nesrečnega in na stare dni bi si prihranil marsikaj, česar prej nisi okušal. A kaj, pozabil si, hotel si pozabiti ... — — — — —

Samo nekaj je minulo. Mlada žena je gospodarila, zet gospodaril. Oče je mislil, da b, kakor je on rekel. Pa se je zmotil. Molčati je moral on, molčati mati. Tu in tam se je mlada žena potegnila za stariše, a posledica je bila da je bil z njo surov. Tako se je vgnezdil domači prepir.

Starčema so se odprle oči. Videla sta, bogata — reveža videla, da je hči, sužnja in da sta ji pripravila pekel.

Mlada žena je skrivala solze pred roditeljima, pa popolno skriti jih ni mogla. Saj sta videla kako je ravnal z njo in to že za nekaj tednov po poroki. Kaj še le bo.

In starec si je zakril oči. Iz prsi pa mu je prišel vzdih, kakor bi mu je kdo stisnil z orjaško močjo.

Kesal se je svoje lakomnosti, pa kes je prišel prepozno. Prepozno se mu je zbudila speča ljubezen do otroka. Niti odgovarjati si ni upal nekim tajnim vprašanjem, ki so mu brenčali krog ušes, kakor bi je izgovarjale muhe:

»Ali si rešil zato otroka, da si ga dal trpljenju? Ali zato da si nasitil svojo lakomnost?«

Mati pa je prejkala cele dneve, se vlačila okrog kakor senca. Konečno je mlada žena sprevidela, če hoče vsaj za silo shajati s svojim možem, ne sme zagovarjati starišev. S početka ji je bilo hudo, pa se je privadila tudi temu, ko je videla da ni več tako surov z njo.

Včasí ji je sicer nekaj klicalo, da je zapustila stariše, a nek drug glas je djal :

„S teboj tudi niso imeli usmiljenja!“

In ta glas je bil tako mamljiv in zapeljiv, da je že tu in tam pomagala možu zagrenjati grizljaje starišem.

Hm... Roditelja sta si sama prižgala peklenjsko grmado, sama pogubila otroka...

(Konec prih.)

BLIŽNJA BODOČNOST.

Ni glavni namen našega lista počati se s politiko, vendar ne nasprotuje njegovi smeri, če razloži svojim cenjenim čitateljem nekaj misli, ki se ob današnjem razvoju politike kar nehotè vrtajo trezno mislečemu človeku. Naslanjamo se ponajveč na razmotrivanja nekega krvatskega katoliškega časopisa, ki je pisan kakor naš list za priprosto ljudstvo. V glavnih potezah velja vse to, kar piše hrvatski list, tudi za nas Slovence, posebej še za nas tržaške in okoličanske Slovence.

Kakor se vidi po zadnjih volitvah je breznačelni liberalizem obsojen na smrt in sicer umira pod udarci svojega lastnega sina, socializma, ki vedno bolj ruši njegove temelje in zida na njegovih razvalinah svoja načela, ki se pa za vero, družbo in državo še bolj pogibelna.

Zelo potrebno je, da se postavi nasproti socialistični masi združeni v svojih društvi organizirano ljudsko maso, vzgojeno v krščanskem duhu, ki se ne bo bojevala samo za svoj materialen obstanek proti vsem drugim družabnim slojem, ampak bo od ene strani sicer vas branila svoje interese, od druge strani pa priznavala tudi drugim s'ojem njihova prava ter vstrajala na krščanskih načelih.

Ideje, ki se dandanes širijo po svetu, namreč socialne ideje ni možno več ustaviti pokazati pa se ji da pravo pot da ne bo ob nji trpelo škodo vse človeštvo. Široka masa naroda mora priti do političnih pravic; to pa še ni dovolj, ampak ljudstvo je treba postaviti v bojne vrste tako, da se bo bojevalo za prave vzore, ne pa da bo kopalo grob sebi in drugim.

Ne sicer novo toda povsem jasno se je zasukala dandanes politika tako, da nastopata na eni strani odločno krščanska struja, na drugi strani pa se oglašajo istotako odločno sovražniki krščanstva. Vse kar je v sredini, vse polovičarsko propada. Dajte, pospešimo ta razvoj, naj se duhovi razdele; na eni strani naj se zdrnžijo oni, ki so za krščanska načela a na drugi vsi so sovražniki krščanske misli. Kakor dandanes stvari kažejo,

mora priti do tega; čim prej, tem bolje, ker polovičarstvo samo škodi našemu ljudstvu in ga kvari. Vprašanje je le, kako naj združimo krščansko misleče ljudstvo.

Oglejmo si nekoliko prelep zgled združenja katoličanstva na Nemškem. Tam je nastopil to pot neki Windthorst, ki je združil nemške katoličane s tolikim uspehom, da se danes spoštuje volja kat. ljudstva celo v protestantski nemški državi. To je dosegel s pomočjo svoje „ljudske zveze“ (Volksverein.)

(Konec prih.)

KRAMARJEV MARTIN.

Spisal: A. P. Ilovski.

Bilo je okolu poldne, ob tistem času, ko si vsak rad poišče hladne sence ob vročih poletnih dnevih.

Kramarjev Martin prinese še v škrbasti skledici velikemu črnemu kosu mrzle vode, potem pa gre v božjem imenu počivat v senco košate hruške, ki je bila še na stara leta nekaka opora revni Martinovi bajlici, kadar je prihrumela z močnimi sunki ostra burja.

„No kar tukaj-le ležem in parkrat „potegnem“, če je še kaj v mehurju!“ Tako govoreč gleda Martin pol hruško naokolu, kje bo največ časa senca. Nato se spušča počasi in nerodno na mehko travo. Tukaj zravnam nekoliko hrbet. Oh, tako me boli, da ne vem, ali bom mogel popoldne še v skedenj. Raca na vodi, saj smo tudi tako gonili in toliko omlatili, da je vse kaj. Ta stari Luka, Bog mi odpusti, saj ga ne obrekujem, je tako stekel in se žene neprenehoma, kakor voda dol po grapi. Moraš mu delati, kakor živina. Če se človek le nekoliko pošteno pošali z deklo, tisto Tončko, ki ni kar tako za vsak dan, no, a ti ta starinska kost že godrnja. Toda čakaj moj ljubi Lukec, ne bo ti več tako delal Martin, ne. Tiste štiri desetice že zaslužim. Kaj misliš, da moram ravno pri tvoji mlatvi dobiti grbo na hrbtu. Na, ta bi bila lepa!

Potem se pa res več ne oženim. Kje bi bila taka, da bi vzela vdovca in po vrhu še grbastega? Se tako se me branijo te ženske izbirčne. Res, da ne hodim prav ravno, odkar so mi zmečkali nogo gor na Štajerskem. Pa kaj to? Se že dobi še kaka ženska duša za me ra svetu. In dobiti jo moram. Tako ni tudi nič. Sam, sam, vedno sam, po letu in po zimi — preveč dolgočasno. Čuda, da moram biti toliko časa tako brez vsake ženske pri hiši, ki bi mi včasih kaj postregla, srajco oprala, zašila in kaj skuhala.

Oh, moja dobra ranjka Anica, Bog je ne pozabi, ona je že vedela kako se mora streči možu. Da, tako da bi mogel dobiti, potem bi ne šel hitro rad na oni svet čeprav bo bolje tam.

Hm, hm ta Tončka ja — — Ta Lukova dekla — — Kako čvrsto dekletce! Hm, hm, snažna, molčeca, pa pridna punca, — — — pridna. Ni vredna, da stari tako reži nad njo.

Hm, hm, kako ljubezniva, modra, ponižna, kako zgovorna. Pa za „špas“ tudi kakor jaz. Ni nič zamerila, ko sem jo včeraj podražil — — — nič — — — Da, saj pravim, to je pravo dekle. Ej Martine, kaj ko bi jo včasih kaj namežikal in večkrat pogledal za njo. Primaruha, ta bi ne bila slaba žena! Pri moji pameti, da ne. Poskusim, saj nisem še za med staro šaro. Neroden tudi nisem. Še malo je takih, tako pripravnih, tako — — — Sicer bi me ne vzela moja ranjka. Saj so se tolikim slin cedile po njej. Tudi sedaj se bo kdo jezil, če me vzame Tončka. Pa naj se! Meni deveta briga drugih jeza.

S Tončko se bova pa le lepo imela. Ej ne bo slabo, nebo. Saj je pridna punca in nekaj denarja tudi ima. Ravno prav! Pod prenovim v izbi, oni vogel je ves razpokan, pa ga lepo popravim itd. je razmišljeval. Če ne se mi ta klek lahko še posuje ob kakem potresu.

Ko je tako Kramarjev Martin pod hruško hrbet „zravnal“, iz pipe vlek in tako prijetno sanjaril, bi nazadnje še lepo v božjem imenu zaspal spanje pravičnega in bržkone sanjal, da mu Tončka — njegova žena — kuha dobre žgance.

Samo copernice so mogle ravno sedaj prinesiti tega Lukovega pastirja, ki ga je poklical v skedenj, kjer drugi že delajo.

„Oho, Martin, dolgo si pital kosa. Tončka je že dvakrat prašala po tebi. Tako ji je dolg čas, ako nisi tukaj.“

Molči, molči Štefe, ti gledaš pa res za njo. Midva s Tončko si včasih kaj le za kratek čas poveva. No buzaron, kaj misliš, da bi se me branila, če bi šlo zares. Kaj ne Tončka, da ne?

Martinu so se pri vsej njegovi šali vsiljevale resne misli; „Hm, hm, res bi ne bilo napačno. Jaz imam hišo in za eno kravico sveta, hm, hm, šlo bi šlo. Njena mati bo gotovo zadovoljna. Toliko prostora bo že še, da ohranim tudi staro, če vzamem hčer. Hm, hm — poprašam staro. Tončko tudi, saj se me res ne bo branila. Bomo videli, hm, hm, pridem enkrat klicat.“

* * *

Rečeno, storjeno. Ker je Martin onega dne v skednju vse preračunal in pretuhtal, da bo šlo, zato se napoti lepega večera veselo, kakor 201 etni mladenič klicat.

„Bomo videli, — hm, hm — — Se zgovoriva — — Porečeva eno ali dve — — Če bo hotela, prav, če ne — — — hm, hm vrvi že ne denem za vrat radi nje. Če bi me hotela? Zakaj pa ne? E spaka, bo, bo — — Stara je bila prav vesela, ko sem ji to povedal. Vem, da jo je morda že kaj naganjala. E bo, bo, seveda bo, saj je pametna punca — — pametna — — Tisti „Devet-najstari“ in sploh ti razposajeni fantje niso za njo. E rajši vzame pametnega moža. Hm, hm seveda vzame me, vzame. Magari! Juh, juh!“

Tako pride poln nad in sladkega upanja a brez tistega sladkega in obenem grenkega čustva, ki se zove ljubezen, prav do Lukove hiše in pod deklinno okno. Parkrat pogleda boječe na okol, potem se vleče počasi okolu ogla na drugi konec hiše, kjer je vedel za lestvo. Ko jo prisloni k oknu, mu pade ves pogum in začne se praskati za ušesi in premišljati.

„Hm, hm — — Ali hočem iti gor, ali ne? Kaj poreče? Morda me še oblije? Hm, hm — — Ei, kaj bi bil tak strahopetec, ker sem prišel do tukaj, pa še naprej v božjem imenu. Kar bo, to bo.“

„Tončka“.

Pri tej priči pa potegne Brdarjev Štefe raz lestve in ga trešči ob tla, da bi se ubogemu Martinu kmalu hrbtnica zlomila.

„Počakaj ti starina grda. Jaz ti pokažem, noreti na stare dni, zkusnjava več te ne privede semkaj. Če te ne volja poprime, da se mi še sedaj tu sem priklatiš, potem te privežem tja k češplji, da boš lahko celo noč klical. Ti prismoda ti šepasta. No. mislim, da ti sedaj minejo te fantovske muhe.“

Med tem je padalo na ubogega Martina, kakor toča.

Kaj težko se je pobral s tal in mislil je, da ima na hrbtu cel kup samega kamenja. »Uh, uh, kako me je nahrulil ta „presneti Štefuc. Kdo bi mislil, da je ta sušec tak? Čakaj ti ščet ti hudobna, že pride kolo okoli. E he, boš videl, tudi jaz ti hočem eno zagosti. Uh, uh, križ mi je zlomil, ta hloď nerodni, uh, uh — —“

Hrbet se mu je kmalu zazdravil, a na Tončko ni več mislil. Ko je zopet pod staro hruško hrbet „ravnal“ in premišljal o marsičem, kar mu je že ravno naprej prišlo, tedaj je tudi mislil, kako lepo bi bilo, ko bi mogel kje kako ženo dobiti.

„Ej“, si je dejal potem sam pri sebi, „ker je ni mogoče dobiti, pa zastonj, Vse sem že preštel, ki bi bile po moji misli, pa vem, da bi se me otresale. No pa naj bo tako v božjem imenu. Bom pa sam. Bo že kako.“

Mali pič — Zasačeni tatič.

POLITIKA.

Avstrija-Ogrska. Državni zbor je razpravljajal o proračunu. Ob tej priliki navadno poslanci označujejo svoje stališče napram vladi. Poslanci slovenskega in jugoslovanskega kluba so glasovali za proračun in sicer zaradi tega, ker je minister Beck obljubil, da se hoče vlada zelo pobrigati za zanemarjene južne pokrajine. Minister Beck je odgovoril na interpelacijo hrvaških poslancev glede razmer na Ogrskem oziroma Hrvaškem. Rekel je, da on pri pogodbenih pogajanjih pozna le avstrijsko in ogrsko vlado, (Hrvatje namreč zahtevajo, da morajo biti navzoči pri pogajanjih tudi zastopniki hrvaške vlade). Glede na Bosno je pa merodajna le berlinska pogodba. (Vekerle pa je rekel, da ima do Bosne le Ogrska pravico). Pri proračunski razpravi se je zopet oglasil izmed slovenskih poslancev dr. Krek, ki je zbudil s svojim jedrnatim govorom o Ogrsko-Avstr. pogodbi splošno pozornost. Zagotovil je tudi Hrvatje simpatij Slovencev v njih težkem boju. Potegnil se je za slov. šole sploh. Poslanci »Slovenskega kluba« so vložili mnogo predlogov v korist delavcev in kmetov. Vsi poslanci »Slovenskega kluba« so pristopili agrarni zvezi, ki se je osnovala največ po posredovanju slovenskega poslanca Povšeta in ki je najmočnejša zveza v parlamentu. S svojim odločnim nastopom so si poslanci »Slovenskega kluba« že sedaj priborili v parlamentu in pri vladi lep ugled. To je uspeh dobre organizacije in jasne politike. Dr. Lueger, krščansko-socijalni voditelj je predlagal, da se izvoli jubilejni odsek za praznovati 60letnico cesarjevega vladanja. V tem odseku bo predlagal, naj vlada daruje 100 milijonov kron kot osnovno glavnicu za zavarovanje za starost delavcev in kmetov. Z veliko večino je bil sprejet ta predlog. Proti so glasovali — čuj in strmi svet — večina socijalnih demokratov. To so res lepi prijatelji zatiranih stanov. Slepardi! — Vprašanje glede razpravnega jezika v drž. zboru, ki so ga sprožili češki poslanci, je rešeno za sedaj tako, da vlagajo nememški poslanci v svojem jeziku interpelacije in predloge in da so navzoči v zbornici predstavljalci nememških govorov. — V torek so bili izvoljeni definitivno v predsedništvo kršč. socijalec Vajskirchner, Čeh Začek in Poljak Stazinski. Državni zbor je imel potem še par sej in poslanci so šli do jeseni na počitnice. — Ogrski parlament ne zboruje, istotako ne hrvaški sabor. Hrvaški poslanci so izdali oglas na ljudstvo, v katerem se navdušujejo na boj za samostojnost Hrvaške. — Naš minister za zunanje zadeve Erental je obiskal svojega laškega tovariša Tittonija in laškega kralja. O tem obisku se je mnogo pisalo. Pravijo, da

sta ministra konstatirala, da vlada med obema državama glede vseh spornih vprašanj popolno soglasje. Bog ve če je res.

Drugi kraji. Na Laškem so zaprli ministra Nazija zaradi tatvine. Tri leta je bil skrit, ko pa so sodišča izrekla, da niso kompetentna soditi enega ministra če tudi je tat, je mož dobil korajžo, prišel je domov in še celo v državni zbor. Kmalu nato so ga na poziv senata kot sodišča zaprli. Zato so pa nastali resni nemiri na Siciliji, rojstnem kraju Nazija. Res lepe razmere morajo vladati v lepi deželi pomaranč. — Korejski cesar je odstopil na korist prestolonasledniku. Zaradi tega so nastali nemiri, ki so jih pa menda že udušili japonski vojaki. Pred nekoliko leti prosta, je Koreja sedaj popolnoma pod japonskim vplivom in gospodarstvom. Japonska raste od dne do dne.

KOLEDARČEK.

August,

ima 31. dni. Dan se skrči za 1 uro 27. minut. 1. četrtek. Vezi Petra, ap.: makabejski bratje; Sofija. — Danes je zadnji krajec ob 3. uri 23 min. zjutraj. Še vedno se nam piše mrzlo vreme z dežjem. — 2. petek, Porcijunkula. Alfonz Lig.; cerkv. uč.; Teodora in Evodji; Gustav. — 3. sobota Najdba sv. Štefana. Lidija. vd.; Irenej. — 4. IX. pobinkošna nedelja. (Evangelji: Jezus ozdravi gluhomutca.) Dominik, sp.; Agabij, sk. — 5. ponedeljek. Marija Dev. snežna; Ožbolt, kralj; Krasijan. — 6. torek. Gospodova izpremenitev; Sikst II. pap. — 7. sredo. Kajetan, sp; Albert; Donat, sk. 8. četrtek. Cirijak, Larg, Smaragd, muč.; Marin. — 9. petek. Roman, m.; Emigdij, šk.; Afra, muč. — Danes je mlaj ob 7. uri 54 min. zjutraj. Ključ pravi, da bo spremenljivo. — 10. sobota Lavrencij, muč.; Hugon, sk.

DRUŠTVA.

Moška Marijina družba v Trstu priredi svoje romanje k sv. Stopnicam (pri Mirnu) dne 11. avgusta. Listki se oddajajo pri načelniku družbe g. Štefanu Staniču v Trstu ulica Molin piccolo št. 14. Tu se prijavlja tudi za skupen obed na romanju.

Ženska Marijina družba v Trstu je romala letos na Planinsko goro pri Planini. Romanje je krasno vspelo. Velezanimiv je bil obisk jame. Vsi so se vrnili zdravi in veseli domov.

Ob tej priložnosti izreka odbor M. D. častiti duhovščini na Planini in pa tamošnji Marijini družbi najpristrčnejšo zahvalo za prijazen sprejem.

Veseli slov. glasovi iz Aleksandrije. Dne 24. t. m. je obiskal urednika »Dr.

Pr.» veleč. g. pater Benigen Snoj, dušni pastir slovenske naselbine v Aleksandriji.

Iz velezanimivega njujnega pogovora podajemo občinstvu to-le :

1) **Rafaelova družba** si ustanovi svojo podružnico v Aleksandriji. Poseben odsek Slovenk bode dekleta sprejemal v luki.

2) **Slovensko hrvatska šola** v Aleksandriji se začne oktobra t. l. Učiteljice bodo slovenske redovnice.

3) **Avstrijsko Franc-Jozef-ovo zavetišče** se je obrnilo na laške redovnice, da sprejmejo njegovo oskrbovanje. Te so povabilo odklonile, prišle so za poskušnjo nemške redovnice, ki pa morajo biti večje tudi slovenskemu jeziku. Ena je res Slovenka. Najprimernejše bi pač bilo, da pridejo sem tudi slovenske redovnice, saj so v zavetišču skoraj same Slovenke. Redovnice bodo velikanskega pomena za ohranjenje sv. vere med Slovenkami v Aleksandriji.

4) V **Kajiri** imajo nabranih že 52.000 K za slov. zavetišče »Naš dom«, katero bodo vodile slovenske redovnice.

Občni zbor »Sv. Nikolaja« v Trstu.

(Dalje).

Poročilo voditeljice gč. Marije Žitnih.

Obračam se tudi do Vas dekleta, ker vidim, da so nekatere premalo potrpežljive in stalne po službah. Vsaka malenkost jih razburi, in brez pomisleka zapuščajo službe. Premalo vpoštevajo pregovor »goste službe redke suknje«. Ne mislijo na starost in na potrebo, preveč trosijo za nečimerne svojemu stanu neprimerne obleke, ne spominjajo se na ljubo morda lačno ubogo mater, ki zaman pričakuje od svoje hčere obljubljenе podpore, med tem pa ona tako brezmiselno razsiplje težko prislužene novce. Prosim Vas potrpite po službah. Tudi Vaše gospe imajo svoje križe in težave, Vi o teh nimate gotovo niti pojma. Bodite ubogljive ter poštene. To je najtrdnejša, najbolj gotova pot. Ljubite svoj stan, katerega Vam je božja previdnost določila. Nositi je treba udano svoje gorje. Verujte mi, iskusiła sem sama dolgo vrsto let. Z godrnjanjem si prav nič ne zboljšamo razmer, pač pa s potrpljenjem se dosli doseže.

Ne zabite Zavoda! Pridno plačujte udnino, saj je le malenkostna svota in tudi drugače ga podpirajte po svojih močeh. Delajte mu čast, ne sramoto, saj ravno Zavodu se imate zahvaliti za marsikaj v svojih potrebah. Žal da se tako preračdo pozabi na to. Marsikaka, ako bi pogledala v kotiček svojega srca, bi našla koliko dolguje Zavodu, in teh ni malo. Pomislite da je to Vaš dom,

kamor se lahko ob vsaki potrebi zatečete in gotovo dobite pomoči.

Seveda je ta pomoč skromna, toda kar more Zavod rad stori. Strehe in zavetja se nikomur ne odreče. In to je mnogo. Kolikokrat so prenočišča drugod pogubonosna. Ne ogibajte se komaj došlih deklet, ne prezirajte jih. Sem pa tam se to opaža. Pomislite da tudi Vi ste bile na isti poti. Kako težko je trkati na vrata in si iskati službe. Nekatere gojenke res ne pomislijo svoje preteklosti in obsojajo svoje tovarišice brez milosti. Predrage nikar tako! S sestrinskim srcem presočajmo, kjer in kadar moremo, le potem smemo pričakovati Zavodu boljših, srečnejših dni.

Še eno stvar bi v korist ljubim dekletom rada priporočala. Prav rada bi vidila, da se bivše gojenke in posebno sedanje javijo v pomoč na novo došlim dekletom (ali sploh kaka primerna oseba zato). Zavod mora na vsak način imeti pripravljeno osobje, ki bode v zvezi z varhinjami deklet Vincencove družbe, dekleta hodilo sprejemati na postajo in k ladijam. V kaki zadregi je priprosto, revno, nevedno dekle ki pride prvikrat v Trst. Morebiti ste že same izkusile. Torej pomagajmo.

Iskreno govorim, težko je večkrat bridko breme voditeljice, toda večkrat Bog oslaja to grenkobo s prijetnim zadoščenjem, ne samo če se opaza v dekletih hvaležnost, ne samo če se dočaka njihovo premembo, to je njihovo poboljšanje iz krive poti na pravo pot, temveč delo usmiljenja samo, tudi brez vsakega sadu — je na sebi prijetno. Človeško srce je pač tako da rado pomaga trpečemu in da je pri tej pomoči srečno.

Ni treba mi povdarjati, kako zasluživno je delo usmiljenja v verski luči. Zadostuje zapoved »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Išči mo tedaj svoje zasluženje in svojo srečo v ljubezni do ubogih služkinj. Vsakdo lahko kaj pomaga. Kdor več premore, naj več pomaga z gmotnimi sredstvi — Kdor bolj ljubi, naj bolj pomaga v večji ljubezni.

Moje poročilo je sedaj pri koncu. Recimo danes z veseljem: Zavod stoji, mora stati in napredovati. To Bog daj in sveti Nikolaj.

Govor duh. voditelja č. g. Matije Skabar-ja o dolžnostih služkinj

je napravil na vse naravnost krasen utis. Bog daj da bi pridno poučeval v Zavodu, kjer so že delovali pred njem čč. gg Furlan Andrej, Stemberger Anton, Zink Andrej, Budin Anton in Gustin Francišek.

Poročilo blagajničarke g. Maše Grom.

Blagajničarka nam je podala natančen pregled dohodkov in stroškov. Račune sta odobrili pregledovavki gč. Tončka Čarga in gč. Rezika Gruden.

Blagajničarka je pohvalila nekatere dobrotnice (Rožo dr. Gregorinovo, Emo Bartelj, Darinko Bogdanović, Zinko dr. Rybařevo, Milko Mankoč, Amalijo Vidmar, Antonijo Pondelak, Marijo Turk in druge), pokregala pa je tudi tista dekleta, ki ne plačujejo redno (ali pa sploh nič) onih 40 vin. mesečnine in pa pritožila se, da je le malo udinj, ki bi redno plačevali letnih 3 K.

Zaključek računov koncem I. 1906.**D o h o d k i :**

Darovi	3464.21 K
Udnina	455.20 "
Posredovalnina	509.60 "
Volilo p. č. g. Nanuta	712.— "
Skupaj	5141.01 K
Primanjkljaj	274.43 "
Skupaj	5415.44 K

T r o š k i :

Inventar	805.71 K
Udrževanje zavoda	1147.— "
Stanarina	1976.10 "
Stari dolg poravnani	630.— "
Razni stroški	120.67 "
Pisarna in tiskarna	291.20 "
Kurjava in razsvetljava	291.36 "
Perilo	153.40 "
Skupaj	5415.44 K

Zaključek računov koncem junija 1907.**D o h o d k i :**

Ustanovnine	100.— K
Udnine	170.60 "
Posredovalnine	276.— "
Darov	1439.72 "
Skupaj	1986.32 K
Primanjkljaj	25.54 "
Skupaj	2011.86 K

S t r o š k i :

Primanjkljaj (1906)	274.43 K
Stanarine	659.20 "
Plača voditeljici	144.— "
Plača namestnici	120.— "
Plača vratarju	12.— "
Nagrade	18.— "
Hrane društv. osob.	120.— "
Kurjave in razsvetljava	92.92 "
Perica	55.70 "
Poštnine in čeki	63.66 "
Zavarovalnine	13.92 "
Dolgovi poravnani	399.25 "
Razno	38.78 "
Skupaj	2011.86 K

Za časa novega vodstva smo že zamašili mnogo dolgov. Ostaje nam še le 239 K. Podvizajmo se, da jih poravnamo kaj kmalu še te.

Zaključek.

Nato je zopet nastopila g. predsednica in s primernimi besedami zaključila občni zbor. Ko so dekleta bila odpela še nekaj slovenskih pesmic, je nastalo živahno pogovarjanje. Z vidnim zadovoljstvom se je naposled množica razšla.

NOVICE.

Premeščenja. Na mesto † Petra Volarić v Kaštel pride kot admin. Ivan Mandić iz Krbun; v Krbune kot admin. Ivan Orlić iz Kastva; v Kastav kot drugi kooperator Ivan Gabrijele iz Sovinjaka; v Sovinjak kot kooperator Ignac Marinič. — Administrator iz Gražnjana g. Hadrijan Brumen pride kot kooperator v Trst k sv. Mariji Veliki (jezuitski cerkvi), na njegovo mesto gre A. Benvenuti iz Škedenja, v Škedenj pa Rudolf Saversnik, novomašnik. — Novomašnik Marcel Murlo gre v Mile, Jos. Ziach pride iz Milj v Trst kot koop. pri sv. Mariji Veliki (jez. c.) odkod odide Biondetti Sebastian v Izolo na mesto Ivana Marsich, kateri pride k sv. Justu na še nepopolnjeno mesto. — Novomašniki J. Kraljić koop. v Volosko, Luka Halat beneficiat Godenberg v Gračišče, Jos. Volk Volk koop. v Rižan, Alojzij Kraševac v Predloko vsi s prvim avgustom.

Sv. Ivan. Naša »Marijina družba« priredi letos svoje romanje na divni Bled, v raj Kranjske dežele. Vložena je že prošnja na vodstvo drž. železnice za znižano ceno. Kdor se hoče udeležiti tega romanja naj to javi župnemu uradu pri sv. Ivanu. Z romanjem na Bled je združen tudi obisk divje romantičnega Vintgarja. Odhod je dne 9. avg. ob 11 uri zvečer iz postajališča sv. Ivan, odhod iz Bleda 10. avg. ob 2 uri in en četrt. Cena približna 6 kron. — Kot zastopniki naše Ciril-Metodove podružnice se udeleže družbene skupščine g. Škerl in Germek, kot zastopnik župne cerkve, ki je pokroviteljica, kaplan Ant. Čok.

Sadovi proticerkvenega boja na Francoskem. Zdravnik Mirbeau popisuje, kako propadajo pariške bolnišnice, odkar so izgnali iz njih usmiljene sestre. Posebno otroške bolnišnice so grozno zanemarjene in umrljivost je na njih narastla na 70 od sto. Dr. Mirbeau kliče materam: Ne nosite svojih otrok v te nezdrave in zanemarjene bolnišnice, da v njih poginejo, rajši jih doma pomorite! Članek je priobčen v »Matinu«, ki gotovo ni »klerikalen«.

Katoliška gimnazija v Zagrebu. Po prizadevanju zagrebškega nadškofa se zgradi na nadškofijskem zemljišču poleg cerkve sv. Petra v zagrebški Vlački ulici velika katoliška gimnazija s stanovanjem za dijake.

V zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano se je zaključilo šolsko leto dne 6. julija. Ob pol 8. uri je daroval prevzvišeni gospod knezoškof sveto mašo, nato se je pela zahvalna pesem in cesarska himna. Sledila je slavnost v dvorani. Gospod pevovodja Vojteh Hybášek je z znano spretnostjo vodil petje in godbo. Premilostni gospod knezoškof je pristrčno nagovoril gojence. Slednjič so se v posameznih razredih razdelila šolska izpričevala. Izid klasifikacije je ta: V pripravljalnem razredu: 9 z odliko, 11 jih je dobilo prvi, 2 pa drugi red; v I. razredu: 16 z odliko, 22 jih je dobilo prvi red, 6 ponavljalni izpit, 7 drugi red; v II. razredu: 14 z odliko, 29 prvi red, 2 ponavljalni izpit, 1 drugi red.

Kavarne in gostilne v Trstu. V Trstu je 65 kavarn. Od teh je 27 kavarn nižje vrste in te bodo po novejših policijskih predpisih smele biti odprte samo do ene popolnoči, vse druge kavarne pa do 2 popolnoči. Ob izvanrednih prilikah bodo smeli lastniki prositi, da se jim dovoli držati kavarne odprte do 3 in 4 zjutraj. Pivnice je v Trstu 955. Pivnice nižje vrste bodo smele biti odprte samo do 10. zvečer, krčme, ki imajo tudi jedila, pa do 11. zvečer, a restavracije do popolnoči. V restavracijah s koncertom se bo smelo biti do 1 popolnoči.

V Marijino Celje slovito božjo pot na Gornještajerskem, je romalo v soboto dne 13. t. m. skoli 5000 avstrijskih, največ dunajskih katoličanov. Navdušenje je bilo prav veliko posebno ko so izvedeli, da pride na romarski shod tudi voditelj najnočmejše avstrijske politične stranke dunajski župan Dr. Lueger, vodja krščanskih socialcev. Vsi ti tisoči katoliških mož so prosili po Mariji Boga, da ne bi opešala v Avstriji sv. vera. V Marijinem Celju se je lepo pokazala politična edinstvo nemških katoličanov saj so skupno klečali na svetem mestu voditelj krščanskih socialcev Dr. Lueger, in voditelji nekdanje katoliške ljudske stranke Dr. Ebenhoch, Dr. Fuchs ter predsednik nepolitične državne organizacije grof Sylva-Tarouca.

O umorih in ropih se sliši naše dni pogostokrat. Z grozo se spominjamo Tržačani, kako sta bila pred kratkim dva kočijaža po noči zavrtno umorjena, neki Praznik pri Lovcu in pa neki Mohorovič pod Kontovelom. Policija se zelo trudi, da bi našla morilce, pa do sedaj brez uspeha. Tudi zviti in prekanjeni tatovi in goljufi vse polno po mestu, tako da, če je služkinja

sama doma, res ni več varna svojega življenja pri odpiranju vrat. Žalostno, pa boljšega ni pričakovati, ko je povsod toliko brezbožnosti. Kdor se ne boji Boga, se ne bo obal niti policije in ječe.

Vreme. Zadnji dežovi so soparno ozračje precej shladili. Bili smo pa dežja tudi res potrebni, posebno na Krasu. Mnogo škode je povzročila ponekod tudi toča n. pr. v nekaterih občinah v srednji in severni Istri ter v bregu in na krasu. Na Dunaju in v Berlinu so imeli hude viharje z močnimi nalivi. Mnogo telefoničnih zvez je pretrganih.

Jesih se podraži vsled podraženja spirita in drugih za izdelavo kisovega cveta potrebnih snovi.

Krasno novo kapniško jamo so zasledili te dni v pogorju Gor. Straže na Dolenjskem. Jama je jako obširna, ima krasne snežnobelo kapnike, in kar je najbolj zanimivo, izborna studenčina. Končuje se z velikim propadom, v katerega bodo skusili polezti, ker se nadeja, da se nahaja spodaj še večja druga jama.

Kat. slov. izobr. društvo v Trstu. Prostor se nahajajo v ulici Barriera vecchia 9. I. n.

Iz Sežane. Ne vem ali je bilo že kaj napisanega v »Dr. Pr.« iz Sežane — kraške metropole. Saj novega ni res nič pri nas. Vendar pa ne škodi, če napišem par vrstic, kasneje bo morda že kaj novega.

Sežana je znana kot lep kraj, morda je najlepši kraj na Krasu. Njena mala okolica, Šmarje in Bane, nima nič kraškega na sebi. Zato je vsako leto bilo tu mnogo tržaške gospode na letovišču. Letos pa je ni mnogo. Baje je kriva nova železnica, ker se ljudje iz radovednosti peljejo v vipavsko dolino. Vendar nekaterim tam ne ugaja. Zato so se nekateri zopet pripeljali v Sežano — v staro letovišče. Ti letoviščarji — Italijani, gredo radi v cerkev. Ob nedeljah jih je mnogo pri božji službi, a tudi ob delavnikih so radi v cerkvi. Dajejo prav res lep zgled domačinom. To nam je v veliko veselje. Samo otroci kaj radi teptajo travo.

Vojakov letos ni tu, ker so baje na Koroškem, zato je tu prav mirno življenje.

Suša je tudi v Sežani. Hvala Bogu, da ni bilo med malim dežjem, ki je ohladil zemljo, nič toče, kakor po drugih vaseh, kjer je vse potolkla. Grozdje je tu lepo in ljudje se vesele dobro letine.

Sežansko pokopališče se je še več nego za polovico podaljšalo. Sedaj se zida nova kapela — mrtvašnica. Gotovo bode pokopališče najlepše na Krasu.

Se ž a n s k i.

Tudi ti tako, glej moraš mirovati vedno, ko te češe Tvoja ljuba mati.

Svarimo pred izseljevanjem v Argentinijo v južni Ameriki. Le malokteri se dobro godi, razmere navadnih delavcev pa so kar obupne.

„**Servi di piazza**“ to so javni postreščki v Trstu imajo sedaj vsi rudeče naši na kapah. Prejšnje društvo z zelenimi naši je prenehalo.

Z brzovlaka je padel sprevodnik Šnarč vozeč se iz Budimpešte v Osjek ter obležal na mestu mrtev.

V Gradežu je števila kopaliških gostov vedno večje. Pred dobrim tednom jih je bilo že nad 4200. Največ je Nemcev, pa tudi Slovanov ne manjka. Zdravniki zelo priporočajo kopelji v Gradežu. Tam pa tudi ne manjka gospodi zabave: Mesto Gradež je dobilo letoš krščansko-socialno občinsko zstopstvo. Tudi društveno življenje je je lepo razvito.

Procesija Sv. pri Jakobu v Trstu. 28 t. m. pop. Udinje ženske Marijine družbe naj pridejo s svečami. Procesija ob 6%.

Procesije se udeleže tudi mladeniči in moške Marijine družbe.

PREGOVORI. Nabira in piše Mihael Pustišek.

Več ko zna, več velja, naj bo gospod ali pa kmet. Prvo seme poučenja starišev najgloblje pade, najdalje ostane in naj lepši sad za holočnost [obrodi.

Mehkužno izrejeni otroci so puhli repi podobni, vse svoje žive dni so rahli, sebi in svojim ljudem [velika nadloga in sramota. Dober sosed je velik zaklad, ki se za gotov denar ne more kupiti.

TO IN ONO

Tisto čenčlanje nič ni. Bodimo povsod jasni s svojimi načeli in nameni.

Društva, listi, stranke nimajo ugleda, če niso jasni načel. Nadstrankarstvo je smešno, neumno pa tudi zlobno.

ZA UČENE LJUDI.

„Kdor je močnejši, ta ima prav.“ Pravica mora biti za vse ljudi enaka, pa večkrat ima prav le oni, ki je močnejši.

Angleži krčevito branijo pomorsko plenjenje za časa vojske. Zakaj? Ker so na morju najmočnejši in so ob plenjenju vedno na dobičku.

To pomorsko plenjenje je na škodo vsej trgovini in ne le vojskujočim se državam.

Za časa rusko-japonske vojske sta bili uplenjeni tudi dve avstrijski ladiji. — Kedaj bo na svetu več pravice?

DOMAČI ZDRAVNIK.

Sedaj po letu, ko je človek tako izmučen, dobro dè, če leže po kosilu malce počivat, pa ne precej ko odloži žlico.

BESEDNE UGANKE.

Poglej me deklico nesrečno,

zakleta sem, gorje, gorje!

Bom li tako ostala večno?

Prijatelj, pridi, reši me!

Sicer sem zvita kakor kača

a bati se me treba ni,

če rešiš me, ti bom igrača

poslej vse žive dni.

Kdor reši me, dobi v plačilo

zavest sladko, da nekaj zna;

če srečen bo, pa še darilo.

Prijatelj reši me! — Velja! —

II

Vsi smo očeta enega sinovi,

pa vendar brat le brata ne pozna,

odločeni so nam le kratki dnovi,

ko mlajši se rodi, gre starši iz sveta.

A ko se zadni loči, —

zatisne trudno si oko, —

sree od žalosti očetu počí,

za sinom tudi njega poneso.

Rešite v zadnje uganke: Gost, kost, most, aost.

Prav so jo rešili: Mihael Pustišek, B. Č., N. Ž. D. I.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Atila: Kar pošljite nam! Priporočali bomo brezplačno (N. L.).

Ilovski: Ko bodele list pridno čitali, bodele spoznali njegov duh in značaj ter pisali v tem smislu.

Bogdanov: Prvi letnik nam je popolnoma posel. Pridno vadite se v pisateljstvu. Vsega nismo še mogli pregledati in zato Vam ne moremo poročati, če je sprejeto ali ne.

Dopisniki krajevni: Bodite pridni v poročanju. Ljudje radi čitajo dopise.

Veselo dolski. Hvala. To je dobro.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Kdor lista ne prejme, naj reklamira. To pomeni po domače: „Vzemi pero v desno roko vmoči jo v črnilo, zapiši na košček papirja:

Ime Prijimek

v . . . . .

Pošta . . . . .

števil . . . . .

nad . . . . .

nisem dobil števil . . . . .

To pisemce deni v zavitek, a ne zalepi ga temveč pusti odprtega ter napiši naslov: Reklamacija. Upravništvo „Dr. Pr.“ Trst, Rojan št. 4.

Na upravništvo pošli, če nisi še plačal tudi naročnino. Če menjaš stanovanje piši Upravništvu svoj nov naslov.

V spomin in v tolažbo.

Čudna so božja pota. To vidimo tudi na slučaju, ki ga danes navajamo. Dvajsetletna služkinja Katica Strukelj iz Loma pri Tolminu je obolela v Trstu. Ko je njena mati Marija to izvedela, ni mogla drugače kot priti obiskat svojo hčerko. Iz »Zavoda sv. Nikolaja«, ki je zavetišče za brezposelne služkinje je morala Katica v bolnišnico. Mati je prišla tedaj do nje in jo tolažila kakor zna le mati. Ker pa ni bila sama trdnega zdravja, začelo ji je postajati vedno slabše, tako, da se ni upala niti na pot domov. Kam naj neki gre? Zavod je bil tudi za mater gostoljuben in jo negoval kakor je mogel in znal. Bolezen se je obračala vedno na hujše. Prišel je zdravnik. Prišel je tudi duhovnik č. g. Fr. Gustin in previdel bolnico s vsemi verskimi tolažili (sv. spoved, sv. popotnica, sv. poslednje olje in papežev blagoslov). Voditeljica vel. g. Marija Žitnik, ki je stregla bolni ženi s vso ljubeznijo, je poskrbela, da se je napravila tudi oporoka. Pohvalno so se vedle vse gojenke Zavoda Sv. Nikolaja, in bile vedno pri umirajoči. Prišel je k nji tudi mož in sin, ena hčerka in še en sin sta ostala doma. Katica tudi ni mogla priti. Prišel je trenutek, ko se je žena poslovila od svojih dragih in mirno v Gospodu zaspala dne 15. t. m. pop. — Pokojnico so prinesli k sv. Justu in potem na pokopališče.

Res žalosten slučaj. Toda čudna so božja pota. Pokojnica je tako lepo umrla da morebiti še doma bi ne bila tako. Katica je letos bila spre-

jeta v Marijino družbo in zato jo Marija njena nebeška mati tolaži.

Ve dekleta služkinje pa molite za pokojnico in tolažite svojo tovarišico. Živite pošteno, da se Vam ne bo bati ne bolezní ne smrti.

NIČ NE DÉ, ČE KAVA MRZLA BO!

(Süss).

Stari strini,
botri Mini,
je razodel nekdo :

„Mrzla kava,
če je prava,
človeka pomladi.

Vsa lepota
vsa krasota
je čudno skrita v nji.“

To po celi
se deželi
na hitro razglasi.

Kjer bi rade
bile mlade
in lepe ženske, vse

prav počasi,
— v mestu — v vasi
še pijejo kofé.

Vsaka
konkurenca
je
izključena.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

tovarna pohištva s strojevnim obratom
priporoča slavnemu občinstvu svojo **zalogo pohištva**

prej Anton Cernigoj

Via dei Rettori št. 1 (Rosario) tik cerkve Sv. Petra — Trst

Največja tovarna pohištva primorske dežele

*Pohištvo se izdeluje solidno, trpežno in lično, in sicer
samo iz lesa, posušenega v tovarniški sušilnici s
temperaturo 60 stopinj.*

Prodaja
se tudi na
mesečne
obroke.

Zastopstva v
Trstu, Spitiu
in Aleksandriji
(Orient).

Album
pohištva se
pošilja
brezplačno.